

Ağustos 2023 | Sayı No: 79

PASABI

Pazar
Sabahı
Bilgileri

Bu Hafta...

'Daha iyi bir dünya' hep mümkündü; bugün de mümkün!

Ermiş

Pentest Günlükleri

Yetkinlik Matrisi

KKTC'de Arıcılık

Sık Kara Kara Düşünmek... Ya Da Sık Ruminasyon...

www.pasabi.net

İÇİNDEKİLER

- 03 Editörden M. Recai YILMAZ
- 04 Küresel Yaşanabilirlik Endeksi,
Economist Intelligence Unit
- 05 Avrupa Sürdürülebilirlik Raporlama
Standartları, ESRS
- 06 Zorunlu Sigortalılar, SGK
- 07 KKTC’de Arıcılık
Furkan TİRALİ
- 07 Nedir BU?
Behiye KARA
- 09 Nöbetçi Çevirmen
Savaşkan İLMAK
- 11 Pentest Günlükleri
Yılmaz DEĞİRMENCİ
- 12 Denge
Mehmet Özerk ÇAKIR
- 16 Kitap Keyfi
Aslı SEYHAN ÇAKIR

Fark Etmeli İnsan

Farkı fark etmeli, fark ettiğini de fark ettirmemeli bazen...

Bir damlacık sudan nasıl yaratıldığını fark etmeli.

Anne karnına sığarken dünyaya neden sığmadığını ve en sonunda bir metre karelik yere nasıl sığmak zorunda kalacağını fark etmeli.

Şu çok geniş görünen dünyanın, ahirete nispetle anne karnı gibi olduğunu fark etmeli.

Henüz bebekken 'Dünya benim!' dercesine avuçlarının sımsıkı kapalı olduğunu, ölümlükten de aynı avuçların 'her şeyi bırakıp gidiyorum işte!' dercesine apaçık kaldığını fark etmeli.

Ve kefenin cebinin bulunmadığını fark etmeli.

Baskın yeteneğini fark etmeli sonra.

Azrail' in her an sürpriz yapabileceğini, nasıl yaşarsa öyle öleceğini fark etmeli insan.

Hayvanların yolda , kaldırımda , çöplükte ama kendisinin güzel hazırlanmış mükellef bir sofrada yemek yediğini fark etmeli.

Yaratılmışların en güzeli olduğunu fark etmeli ve ona göre yaşamalı. Gülün hemen dibindeki dikenin dikenin hemen yanı başındaki gülü fark etmeli.

Evinde kedi, köpek beslediği halde çocuk sahibi olmaktan korkmanın mantıksızlığını fark etmeli.

Eşine 'seni çok seviyorum!' demenin mutluluk yolundaki müthiş gücünü fark etmeli.

Dolabında asılı 25 gömleğinin sadece üçünü giydiğini ama arka sokaktaki komşusunun o beğenilmeyen gömleklere muhtaç olduğunu fark etmeli.

Zenginliğin ve bereketin sofradayken önünde biriken ekmek kırıntılarını yemekte gizlendiğini fark etmeli.

Annesinden doğarken tertemiz teslim aldığı gırtlığını ve aşırı beslenme yüzünden sarkan göbeğini fark etmeli, fark etmeliyiz çok geç olmadan....

Ömür dediğin üç gündür, dün geldi geçti yarın meçhuldür...

O halde ömür dediğin bir gündür, o da bugündür....

Can YÜCEL

Editörden

M. Recai YILMAZ

KÜRESEL YAŞANABİLİRLİK ENDEKSİ, ECONOMİST INTELLIGENCE UNIT

Koronavirüs salgınının sona ermesinin ardından dünyanın birçok kentinde hayat kalitesi yeniden yükselmeye başladı.

173 kenti istikrar, sağlık hizmetleri, kültür, çevre, eğitim ve altyapı kategorilerinde değerlendiren Economist Intelligence Unit'in Küresel Yaşanabilirlik Endeksi'ne göre genel olarak yaşanabilirlik seviyelerinde son 15 yılın en büyük artışı görülüyor.

Bu artışta Asya, Orta Doğu ve Afrika'da sağlık hizmetleri ve eğitim alanlarındaki kazanımlar rol oynuyor.

Buna karşın Kiev gibi kentlerde devam eden çatışmalar ya da hayat pahalılığı nedeniyle istikrar puanlarında bir düşüş konusu.

- Viyana, / Avusturya
Avusturya'nın başkenti Viyana endeksin zirvesine yabancı değil. Sadece 2021'de koronavirüs salgını sırasındaki yasaklar nedeniyle müzeleri ve restoranları olumsuz etkilendiği için birincilikten düşmüştü.

Kent istikrar, sağlık hizmetleri, eğitim ve altyapısı açısından mükemmel bir skora sahip.

İki Michelin yıldızlı restoranını, engin kültür mirası ve halka sunulan etkinlik imkânları ve kent ayrıca Mozart, Beethoven ve Strauss gibi burada yaşayan ve burada üreten

Ünlü müzisyenlerle birlikte zengin bir müzik geleneğine de sahip

İstanbul 130. sırada

AVRUPA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORLAMA STANDARTLARI, ESRS

Avrupa Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları, iklim değişikliği, biyoçeşitlilik ve insan hakları da dahil olmak üzere çevresel, sosyal ve yönetim konularını kapsıyor.

Avrupa Komisyonu'nun kabul ettiği düzenlemeye göre, Kurumsal Sürdürülebilirlik Raporlama Direktifi'ne (Corporate Sustainability Reporting Directive, CSRD) tabi olan şirketler 2024 finansal dönemine yönelik raporlarını Avrupa Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları'na (European Sustainability Reporting Standards, ESRS) uygun olarak yayımlamakla yükümlü tutulacak.

Standartlar, iklim değişikliği, biyolojik çeşitlilik ve insan hakları da dahil olmak üzere tüm çevresel, sosyal ve yönetim konularını kapsar.

- ESRS 1: Genel Gereksinimler
- ESRS 2: Genel Açıklamalar (CSRD kapsamındaki tüm şirketler için zorunlu)
- ESRS E1: İklim
- ESRS E2: Kirlilik
- ESRS E3: Su ve deniz kaynakları
- ESRS E4: Biyolojik çeşitlilik ve ekosistemler
- ESRS E5: Kaynak kullanımı ve döngüsel ekonomi
- ESRS S1: Şirket çalışanları
- ESRS S2: Değer zincirinde yer alan çalışanlar
- ESRS S3: Etkilenen topluluklar
- ESRS S4: Tüketiciler ve son kullanıcılar
- ESRS G1: İş etiği

AB hukuku, tüm büyük şirketlerin ve borsaya kote tüm şirketlerin (borsaya kote mikro şirketler hariç), sosyal ve çevresel sorunlardan kaynaklanan riskler ve fırsatlar olarak gördükleri ve faaliyetlerinin insanlar ve çevre üzerindeki etkileri hakkındaki bilgileri ifşa etmelerini zorunlu kılmaktadır.

AB'de yılda 150 milyon Euro'nun üzerinde gelir elde eden şirketler ve AB'de cirosu 40 milyon Euro'yu aşan AB dışı şirketler bildirimde bulunacaktır.

ZORUNLU SİGORTALILAR, SGK

Yılın ilk 5 ayında sigortalı işçi sayısında dramatik düşüş yaşandı. 2022 Aralık ayı sonuna göre, 4-a zorunlu sigortalı sayısı Mayıs ayında 1 milyon 411 bin kişi azalarak 15 milyon 921 bin kişiye geriledi. Aynı dönemde destek primi ödeyen "emekli çalışanlar" yaklaşık 800 bin kişi arttı.

Kayıtlı istihdamda ekonomik koşullar, deprem ve EYT'nin etkisiyle önceki yıllarda görülen artışlar yerini yatay seyre bıraktı. Nisan ve Mayıs aylarında EYT'nin etkisiyle SGK'nın işçi, tarım, esnaf ve memurlardan oluşan tüm zorunlu sigortalılarının sayısı 22,4 milyon dolayında seyrini sürdürdü. Buna karşılık emekli sayısı ise Mayıs ayında hızla arttı. Ocak-Mayıs dönemi itibariyle, işçi, memur, esnaf ve diğerleri bakımından, 2023 yılında aylık bağlanan toplam kişi sayısı 828 bin 555 kişiye ulaştı. 2022'nin tamamında yaşlılık aylığı bağlanan kişi sayısı 371 bin kişiydi.

Tüm çalışanlar bakımından toplam yaşlılık aylığı alan kişi sayısı Mayıs ayı sonu itibariyle, 2022 Aralık ayına göre 748 bin 749 kişi artarak, 10 milyon 248 bin kişiye yükseldi. Malüllük, ölüm aylığı, işgörmelik gibi diğer kategorilerdeki emeklilikler de dahil edildiğinde (bağımlılar hariç) toplam emekli aylığı alanların sayısı 14 milyon 723 bin kişiye ulaştı. Bu gelişmeler sonrası, tüm çalışanlar ve emekliler bakımından, 2023 Mayıs ayı itibariyle aktif/pasif oranı ilk kez 1,79'a geriledi. 2009'da aktif/pasif oranı 1,78 düzeyindeydi. Sadece 4-a kapsamında aktif/pasif oranı 2,02 oldu.

EYT etkisi olarak gözlenen, sosyal güvenlik destek primi ödeyenlerin sayısı 2023 Mayıs ayında 1 milyon 712 bin 486 kişiye ulaştı. Aralık ayı itibariyle bu kapsamdaki kişi 945 bin 652 kişiydi. EYT ile emekli olanların sayısındaki artışa bakıldığında, bu gruptaki kişilerin önemli bir kısmının yeniden kayıtlı olarak çalışmaya başladığı anlamına geliyor.

Mayıs ayı sonu itibariyle SGK'nın açığı 24 milyar 42 milyon TL oldu. Bir önceki yılın tamamında açık 39.7 milyar TL düzeyindeydi. SGK'nın aynı dönemde toplam geliri 725 milyar 235 milyon TL, toplam gideri de 749 milyar 277 milyon TL olarak gerçekleşti.

KKTC'de Arıcılık

Konu sürdürülebilir Turizm olunca elimden geldiğince yeni bilgiler edinmek istiyorum. Özellikle üretim konusunda ne kadar bilgiye sahip olursanız olun, iklimsel değişiklikler meydana geldikçe durumlar değişiyor. Konuya bence her sektör çalışanı biraz da olsa öğrenme amaçlı ilgi duymalı, en azından okuyarak. Bugün içimiz yanarak kesilen ağaçları izlediğimiz TV ekranlarında, aslında yıkmanın çok kolay yeniden ortaya çıkarmanın çok zor olduğunu görmek lazım.

Eskiden emeklilik hayaliydi, emekli olunca bir bahçem olsun zevkime göre meyve sebze yetiştiririm. Hem keyifli olur, hem de günümü doldururum. Apartmanlarda yaşadığımız için bu konuya hep uzak olduk, en azından ben kendi adıma. Ama sonunda çok küçük de olsa hobi amaçlı bir bahçe kendimize tanzim ettik. Evet ben emekli olmadım ama Gastronomi öğrencilerime doğru ürün anlatabilmek için, üretim aşamasını en azından domates, salatalık, bezelye, ıspanak, brokoli... gibi bazı sebze ürünlerini ve nektarin, elma, cennet hurması (Trabzon hurması), erik, kiraz, vişne... gibi meyveleri kendim yetiştirerek, doğru anlatmak istedim. Onlara doğru anlatmaya çalışırken de bende bambaşka, yepyeni bilgilere sahip oldum ve öğrenmeye de devam ediyorum. Bu arada itiraf etmem gerekir, hiçbir ürünü yetiştirmek marketten almak kadar kolay değilmiş.

Hepimiz bir yerde ya okumuşuzdur veya dinlemişizdir. Albert Einstein "Arılar yeryüzünden silinip giderse, insan oğlu yalnızca dört yıl yaşayabilir." demiş. Bal arıları ve diğer türler olmazsa, bitkilerin döllenmesi olmaz, böylece hiçbir bitki olmaz, dolayısı ile hayvan ve insan da olmaz. Bitkilerin nesillerini sürdürebilmeleri için polenlerini yaymaları ve üreyebilmeleri için dölleyiciye ihtiyaçları vardır. Bal arıları bu zor görevi üstlenen canlıların başında gelmektedir.

Bu sene bizim de arı tecrübemiz oldu, üretici olarak değil ama komşularımızın arı üreticisi olması ve tanıştığımız bazı kimselerin arıcı olması, bizim de konuya ilgimizi çekti.

KKTC'de bal üretimi ve arıcılık nasıldır dedik okumaya ve araştırmaya başladık.

KKTC'de çok fazla bal üreten firma var, üreticilerle konuştuğunuzda kriz dönemleri haricinde adaya ithal bal gelmediğini belirtiyorlar. Ada içi tüketimi karşılayacak kadar üretim yapılıyor işin özü.

Akdeniz bölgesinde rastlanan Narenciye balı, KKTC'de de üretilen bal cinsi. Nisan ve Mayıs aylarında Turunçların çiçeklerinden üretiliyor. Limon, portakal ağaçlarının enfes kokulu bu çiçeğinden elde edilen nektar ile ortaya çıkan açık renkli bal, hepimizin sofralarını zenginleştiriyor.

KKTC'de bu işi bilimsel olarak yapan firmalar veya kişiler olduğu gibi, hobi olarak sadece kendine üretenler de bulunmaktadır. Arıcılıktan alınan polen, arı sütü, mum, arı zehiri ve propolisi üreten Türkiye'deki gibi firmalar olmasa da bal üretimi oldukça yüksek.

Üreticiler, doğru bal üretimi yapıldığında çok zahmetli ve sıkıntı bir süreçten geçtiklerini söylemekteler fakat işin kolay yoluna kaçanlarda yok değilmiş.

Furkan TİRALİ

Bunun yanında en ilgimi çeken ise, bazı üreticilerin Kıbrıs'ta özel arı ırkının var olduğunu, ıslah edilmesi gerektiğini belirtiyorlar. Şu an böyle bir çalışma olmadığını, her sene de arı üreticisi olarak farklı cins arı gördüklerini söylemekteler.

İklimsel değişimlerin de elbette üretime olumsuz etkilerini hissediyorlar, kuraklık olduğunda hasadın az olması en büyük sıkıntı.

2018 yılında, 3 kez üst üste Avrupa Birliği Bal komisyonundan da temiz raporları olduğunu Kuzey Kıbrıs Arıcılar Birliği Başkanı ve Arıcılık Kooperatifi temsilcileri belirtmektedir.

Arıcılık sektörü olarak ve Arı üreticileri ürünü, üretimi destekleyen devlet politikası beklediklerini her fırsatta sözlü ve yazılı basında belirtiyorlar.

Bal üretimi gerçekten de bir devlet politikası olmalı. Bal olarak ürünün kendisi aynı zamanda yan ürünlerinin tüketimi insan sağlığına çok faydalı. Bunun yanı sıra geleceğimiz için, gıdamız için tüm canlılar için bizde farkındalığımızı arttırmak zorundayız diye düşünüyorum.

NEDİR BU..?

Yetkinlik Matrisi

Behiye KARA

Hızla değişen ve rekabetçi bir ortamda kurumların sürdürülebilirliği ve başarısı, değerli çalışanlarının yeteneklerini doğru şekilde yönetmelerine bağlıdır. Ancak, birçok kurumun karşılaştığı temel sorunlardan biri, çalışanlarının yetkinliklerini doğru bir şekilde belirleyememek ve yönetememektir. İşte bu noktada devreye "Yetkinlik Matrisi" kavramı girer.

Yetkinlik Matrisi: Değerli Bir Araç

Kurumlar, değerli çalışanlarını kaybetmelerinin altında yatan nedenleri anlamaya çalıştıklarında, birçok farklı faktörle karşılaşabilirler. Ancak, birçok çalışanın motivasyonunu kaybetmesinin temel nedeni, kendilerine gelişim fırsatları sunulmadığında ortaya çıkar. Bu durumda, çalışanlar sıkılmışlık hisseder ve motivasyonları düşer. Eğer bu durum fark edilmezse, kurumlar bu çalışanları ellerinde tutmakta zorluk yaşayabilirler.

Kurumlar için çalışanlarla ilgili süreçleri adil ve doğru bir şekilde yönetmek her zaman zorlayıcı olmuştur. Performans yönetimi, kariyer planlama, ücret ve ödöl yönetimi, eğitim ve gelişim gibi süreçlerin objektif ve sistematik bir şekilde yönetilmesi gereklidir. İşte bu noktada, "Yetkinlik Matrisi" devreye girer ve kurumların bu zorluğu daha etkin bir şekilde aşmalarına yardımcı olur.

Peki nedir bu Yetkinlik Matrisi?

Öncelikle yetkinliğin tanımını yapmak gerekir;

Yetkinlik; hedeflenen bir işi istenen performans sonuçlarıyla yerine getirilmesini sağlayan bilgi, beceri, tecrübe, davranış ve motivasyon gibi bireyin gözlemlenebilir özellikleridir.

Yetkinlik matrisi ise, bir kurumun içindeki farklı seviyelerdeki işler ve pozisyonlardan beklenen yetkinlikleri ve bu yetkinliklerin düzeylerini belirleyen bir görsel araçtır. Bir nevi, kurumun çalışanlarından talep ettiği yetenekleri ve bu yeteneklerin hangi seviyelerde olması gerektiğini belirlemeye yarar. Bu matris, işe alım, performans yönetimi, terfi ve ücretlendirme, eğitim planları ve yetki tanımlamaları gibi birçok süreçte kullanılabilir.

Yetkinlik Matrisi'nin Avantajları

Yetkinlik matrisi, bir kurum için birçok avantaj sunar:

- Performans Yönetimi: Yetkinliklerin ölçülmesi, çalışanların performansının değerlendirilmesine yol açar. Bu da kurumun geleceğe yönelik stratejileri konusunda rehberlik eder.
- Kariyer Planlama: Yetkinliklere dayalı kariyer planlaması, çalışanların objektif bir şekilde gelişimlerini yönetmelerine yardımcı olur. Bu da çalışanların kuruma olan güvenini artırır.
- Eğitim ve Gelişim: Yetkinlik matrisi, çalışanların hangi alanlarda eğitim ihtiyacı olduğunu belirlemelerine yardımcı olur. Bu sayede eğitim programları daha etkili bir şekilde tasarlanabilir.

- Ücret ve Ödül Yönetimi: Yetkinlikler, pozisyonların ücretlendirilmesinde önemli bir rol oynar. Performansa dayalı ücretlendirme sistemleri kurmanın temelini oluşturur.
- İşe Alım Süreci: Yetkinlik matrisi, işe alım süreçlerinde adayların gereken yetenekler açısından değerlendirilmesine yardımcı olur. Bu sayede doğru kişinin işe alınması kolaylaşır.

Yetkinlik Matrisi Oluşturma Adımları

Yetkinlik matrisi oluşturmak için bazı adımlar takip edilmelidir:

- İş Analizi Yapmak: İş analizi, pozisyonların gerektirdiği yetkinlikleri belirlemek için temel bir adımdır. İş tanımı, sorumluluklar, başarı kriterleri ve beklentiler incelenir
- Yetkinlik Modeli Oluşturmak: İş analizinden elde edilen verilere dayanarak bir yetkinlik modeli oluşturulur. Bu model, pozisyonlar için gereken yetkinlikleri ve seviyelerini tanımlar.
- Yetkinlik Matrisini Hazırlamak: Oluşturulan yetkinlik modeline göre bir matris hazırlanır. Bu matris, çalışanların mevcut yetkinlik düzeylerini ve hedefledikleri düzeyleri gösterir.
- Yetkinlik Matrisini Uygulamak: Hazırlanan matris, çalışanların performansını değerlendirmek, eğitim ihtiyaçlarını belirlemek, kariyer planlaması yapmak ve ücretlendirme sistemini oluşturmak için kullanılır.

Yetkinlik Matrisi Uygulamaları Örnekleri

Farklı sektörlerde ve büyüklükteki işletmeler, yetkinlik matrisini farklı şekillerde kullanabilirler. Örneğin, Google çalışanlarının yetkinliklerini değerlendirmek için "Googlegeist" adlı bir anket kullanır. Bu anket, çalışanların kendilerini ve yöneticilerini farklı yetkinlikler açısından puanlamalarını sağlar.

Amazon ise işe alım süreçlerinde adaylardan belirli yetkinlikleri göstermelerini bekler. Microsoft ise "Microsoft Competency Model" adlı bir sistem kullanarak çalışanlarının işlevsel, teknik ve liderlik yetkinliklerini değerlendirir.

Yetkinlik Matrisi'nin Zorlukları

Elbette, yetkinlik matrisi kullanımı bazı zorlukları da beraberinde getirebilir:

- Ölçüm Zorlukları: Yetkinliklerin doğru bir şekilde ölçülmesi zor olabilir. Doğru değerlendirmeler yapabilmek için objektif ölçütlerin kullanılması gereklidir.

- Yetersiz Veri: Bazı pozisyonlar için yeterli veri yoksa, doğru bir değerlendirme yapmak güçleşebilir.
- Sınırlı Yetenekler: Yetkinlik matrisi, bazı özel yetenekleri tanımlamada yetersiz kalabilir. Bu nedenle, matris sonuçları tek başına kullanılmadan önce dikkatli bir şekilde değerlendirilmelidir.

"Başarı, yetenekleri en iyi şekilde kullanabilmek demektir." - Zig Ziglar

Faydalı Kaynaklar

https://twiser.com/wp-content/uploads/2023/03/Yetkinlik_Matrisi_Nasil_Olustrulur.pdf
<https://www.risusinternational.com/tr/hizmetlerimiz/yetenek-yonetimi/yetkinlik-modeli-olusturma/>

NÖBETÇİ ÇEVİRMEN

Savaşkan İLMAK

‘Daha iyi bir dünya’ hep mümkündü; bugün de mümkün!

‘Daha iyi bir dünyaya inanmak için bir milyon neden var!’

2012 yılında bir içecek firmasının reklamında kullanılmıştı bu slogan... Üzerinden 10 yılı aşkın zaman geçmiş, vay canına!

O muhteşem buluş-slogan, ilk bakışta sıradan televizyon izleyicilerine sesleniyor gibiydi ama o günkü politik konjonktür içinde hiç kuşkusuz esas hedef kitle, tam da reklamın yayınlandığı dönemde yabancı malları boykot eden kızgın kalabalıklar idi.

Şirket, ‘Hedef kitlem, sana söyledim; boykotçum, sen işit!’ diyordu.

‘Daha iyi bir dünya...’ diyerek imajını temiz, barışçıl ve ‘tabiyetsiz’ tutmaya çalışıyordu...

Bununla birlikte, uluslararası sulara açılmış bütün küresel şirketler gibi, yanaşacağı limanların hepsini hoşnut edecek renge boyuyordu yelkenini. İyiliğin egemen olduğu, yardımseverlikle ve sevgiyle dolu bir dünya öneriyordu.

Güya...

Bu, ayrı hesap.

Algınıza ve zihniyetinize göre bu teoriye katılırsınız, katılmazsınız ya da inandırıcı bulursunuz, bulmazsınız. Pratikte Amerikan, Alman, İngiliz, Fransız mallarını kullanırsınız veya ömür boyu boykotçu olursunuz.

Ve bu da tamamen size kalmış.

Ama andığım o kompozisyonda ticaretin ve reklam sosyolojisinin çok üzerine çıkan bir şey, bir ütopya vardı:

Daha iyi bir dünyaya inanmak için bir milyon neden...

Neden olmasın?

Ama daha iyi bir dünyaya hakikaten inanabilmemiz için ambülansa yol veren, itfaiye arabasının önünü açan kahramanlardan daha fazla **‘dünyaya hitap eden’** nedenler gerekiyor bize:

Mesela Ortadoğu’ya ‘ihtimamla’ eğilen Batı, orada petrol kuyularından çok daha fazla insan olduğunu dikkate alabilir...

Bu bir!

Dünya gözüyle göremeyeceğimiz bir şey midir bu?

Onun dışında mesela **AB ve Amerika**, dünya politikalarını geliştirirken kendilerini her dinden ve her ırktan insanın barış ve esenlik güvencesi sayabilirler. **‘Bu yıl, silahlanma için sıfır dolar, Afrika’daki açlar içinse 10 milyar dolar harcayacağız!’** diyebilirler mesela...

Böyle bir fedakarlık, böyle muhteşem bir ittifak sadece uzaylı istilasını anlatan bilim-kurgu filmlerinde mi olur?

'Dünyanın son günü' ha?!

O zaman **'Yaşasın birleş(ebil)miş milletler!'**

Bizim daha iyi bir dünyaya inanabilmemiz için milyarder Arap şeyhleri, servetlerinin yarısını Müslüman dünyanın yokluk içinde kıvranan kesimine bağışlayabilirler, değil mi?

Suriyeli, Iraklı, Filistinli, Bangladeşli çocukların beslenmesini ve eğitimini, güvence altına alabilirler...

1936'da çölü deşen o ilk petrol kuyusundan beri petrol ile âbâd olan **Suudi Arabistan, 'Müslüman hacıların her yıl bıraktığı 16 buçuk milyar Dolarlık dövizi, bundan böyle İslam dünyasını kalkındırmak için hibe ediyoruz!'** diyebilir mesela...

Olmadı, 6 buçuk milyarını...

İhtiyacı mı var bu kadarcık paraya?

Bundan bir miktar hisselenecek Müslüman ülkelerin üniversiteleri de Oxford'u, Cambridge'i sollayacak bilim şantiyelerine dönüşebilirler mesela.

Çözüm bekleyen o kadar çok sorun var ki dünyada...

İyiliği hep uzaklarda aramış olmayayım:

Boğaz'ın üç gerdanlığından birinin, mesela yeni adına da çok yaraşacağı için **15 Temmuz Şehitler Köprüsü'nün** bütün geliri **Darüşşafaka'ya** bağışlanabilir.

10 yılda 2 milyar doları aşacak bir gelirden söz ediyorum.

Olmaz mı?

Darüşşafaka, şehit çocuklarına bugünkünden daha etkin biçimde kol kanat geren yeni bir misyonla değerlendirilirse elbette olur!

Keza bütün dünyayı iyileştirecek bu türden **'gerçek iyilik girişimlerini'**, dünyada **her gün 1,7 milyar bardak** içildiği söylenen o içeceğin üretici firması bile 2012'den bugüne, tek başına gerçekleştirebilirdi. 125 yılda 100 milyar Doların üzerinde ciro elde eden rekortmen şirket, çok ufak bir ekonomik özveriyle, mesela kârının sadece % 20'sini feda ederek güzel reklamlarını, aslında yoksul dünyanın beyaz ekrana yansıtılmış hayallerini - *hiç olmazsa bunların bir kısmını*- gerçeğe dönüştürebilirdi...

Don Kişot gibi...

Evet, bunlar hakikaten sıradışı şeyler olurdu.

Duymadığımız, görmediğimiz ve bizi gerçekten şaşırtacak türden şeyler...

Tabii eğer biri, birazı, birkaçı gerçek olabilseydi...

Yoksa **'küçük insanların dünyayı güzelleştiren hikayeleri'** zaten hep vardı.

Hep var olmaya da devam edecek.

Bundan böyle küresel, uluslararası, örgütlü-örgütsüz sivil toplum ya da devletler düzeyinde hiçbir ilerleme adımı atılmasa bile sırf bizim mütevazı hikâyelerimiz sayesinde dünyanın gelecekte şimdikinden daha güzel bir yer olma ihtimali -*küçük de olsa*- hep var olacak.

PENTEST GÜNLÜKLERİ

*Pentest Günlükleri Kitapçığı sayfa 88'den

Yılmaz
DEĞİRMENCİ

P

entest günlükleri (sayfa 88): Günümüzde programlama platformları güvenliği ön plana çıkaran altyapılar sunuyorlar. Dolayısıyla XSS, Sqli gibi temel zafiyetlerin ortaya çıkma durumu eskisine göre oldukça azalmış durumda. Bu noktada fark yaratan bir pentest için temel prensip; görülmeyeni görebilmek, düşünülmemeyeni düşünebilmek.

Yeni bir web portalın testini yapıyorum. Üyelik sistemini inceliyorum ve dummy bir hesapla üye oluyorum. Aynı zamanda oturum açmada kullanılan e-posta değeri read-only olarak geliyor. Senaryom aşikâr, acaba bunu bozabilir miyim?

Profili güncellemek için proxy'ye atıyorum ve inceliyorum. Tüm parametreler POST isteğine düşerken e-posta parametresi düşmüyor. Oldukça güzel. Bu durumda ben kendim manüel olarak email parametresi ekliyorum ve POST isteğini gönderiyorum.

Sonuç beklediğimden daha ilginç. Portalden çıkış yapıp tekrar login olmaya çalıştığımda oturum açamıyorum. Parola sıfırla seçeneğine geliyorum, "kullanıcı bulunamadı" diyor. Aynı hesapla yeniden üye oluyorum ve giriş yapmaya çalışıyorum. Hâlâ aynı hata durumunu alıyorum.

Anlıyorum ki yapmış olduğum işlem, sistemin tüm akışını etkilemiş ve veri tabanını bozmuş. Aklıma izlemekten büyük keyif aldığım Mike Tyson maçları geliyor. İlk birkaç güçlü yumrukta rakip yere seriliyor.

DENGE

Sık Kara Kara Düşünmek... Ya Da Sık Ruminasyon...

Hepimiz hem günlük hayatımızda hem de iş hayatımızda “ne kara kara düşünüyorsun” söz dizisini zaman zaman ya birilerine söylemişizdir ya da birilerinden duymuşuzdur. Kendimiz için önemli olan bu söz dizisini ne kadar sık duyduğumuzdur aslında. Çok sık duymaya başladıysak bunun altında yatan sebeplere odaklanmak gerekir. Bir arkadaşımıza da sık söylemeye başladıysak, arkadaşımızın da sorunu farklı olabilir...

“Ne kara kara düşünüyorsun...”

Mehmet Özerk ÇAKIR

Görsel: Beamboozle

Rument, geviş getiren hayvanları tanımlayan kelimedir. “Rumen” kelimesi, geviş getiren hayvanlarda midenin içkembe bölümünü ifade etmektedir. Adlarını veren özellikleri, çoktan yutmuş ve az sindirmiş oldukları maddeleri dinlenirken tekrar ağızlarına getirip tekrar çiğnemelerinden kaynaklanmaktadır. Buna geviş getirmek denir. Sonra bu tekrar çiğnenip yutulan maddeler asıl sindirime bırakılır.

Yazının başlığını okuyup, merak edip buraya kadar okuduysanız devam edin lütfen, çünkü asıl konuya yeni başlıyoruz...

Boş vakitlerinizde, uyumaya çalışırken, yolda yürürken, arabada, yemek yerken kısacası çok fazla odaklanmanızı gerektirmeyen çoğu aktivite sırasında zihninizden atamadığınız düşünce döngüsüne kapıldığınız oldu mu? Sizi rahatsız eden, ne yaparsanız yapın susturamadığınız düşünceler...

Son üç aydır çok farklı lokasyonlarda bulunan tesislere işim gereği girip çıkıyorum. Mesleki dezenformasyon, fotoğrafçılığın getirdiği alışkanlıklar da olabilir, çalışma aralarında kahve ve sigara molası verdiğimde hem çalışanları hem de konaklayan misafirleri gözlemleme şansım oluyor. Hem çalışan hem müşterilerde “kara kara düşünmek” diye tabir ettiğimiz, gözlerin belirli bir noktaya kilitlendiği, bakışların anlamsızlaştığı, kafada sürekli düşüncelerin döndüğü o yüz yapısına o kadar çok denk gelir oldum ki... Bugünkü yazının temelini de bu gözlemlerime dayandırarak yamak istedim...

Ruminasyon; olumsuz düşüncelere, duygulara ve deneyimlere odaklanan tekrarlayıcı ve müdahaleci bir düşünce örüntüsünü ifade eder. Ruminasyonun belirli bir ruh sağlığı tanısı kriterlerini karşılamayan bireylerde de ortaya çıkabileceğini unutmamak önemlidir. Bu gibi durumlarda, ruminasyon strese karşı gelişen geçici bir tepki veya alışılmış bir düşünce kalıbı olabilir.

Ruminasyon kavramı tıp literatüründe çok uzun bir geçmişe sahip değildir. Kavram ilk olarak 1960 yılında Obsesif Kompulsif Bozukluk (OKB) üzerine gerçekleştirilen çalışmalar sırasında ortaya atılmıştır. Bunu takiben 1970'li yıllarda ise ruminasyon bozukluğunun ne olduğuna dair çeşitli tanımlamalar yapılmıştır. Bu tanımlamalara göre ruminasyon bozukluğu, kişinin aklından bir türlü çıkmayan, sık sık tekrar eden ve takıntılı haline getirilen olumsuz düşüncelerdir. Kişi içerisinde bulunduğu depresif düşünceleri sürekli yineler ve dolayısıyla uzun süreli bir mutsuzluk ve tükenmişlik evresine girer. Kişinin sahip olduğu düşünceler ise nitelik olarak herhangi bir faydaya sahip değildir. Zira bu düşünceler kişiyi ne bir çözüme ulaştırır ne de zamanla iyiye giden bir seyir izler. Basitçe açıklamak gerekirse, ruminasyona sahip olan kişi aklına olumsuz bir düşünce saplandığında bu düşünceyi sürekli olarak tekrar eder ve herhangi bir çıkış yolu bulamaz. Bu da kişinin yaşadığı en basit olumsuz olayı bile büyük bir felaketmiş gibi görmesine sebep olur. Kişi içerisinde bulunduğu olumsuz durumlara karşı çözüm üretmekten aciz hale gelir ve mutlak bir çaresizlik hisseder.

Görsel: <https://www.aligok.com.tr>

YRuminasyon genel anlamda iki alt türe ayrılabilir:

Depresif Ruminasyon: Ruminatif düşüncenin uyumsuz bir biçimi olan depresif ruminasyon, depresyonla ilişkilendirilen tekrarlayıcı düşünce biçimini ifade eder. "Kara kara düşünme" olarak da bilinen depresif ruminasyon, aktif olarak çözüm veya sonuç aramaksızın olumsuz duygulara, pişmanlıklara veya başarısızlık olarak algılanan durumlara takılıp kalmayı içerir. Bu ruminasyon türünde zararlı olan düşüncelerin içeriği değil, daralmış bilişsel süreçtir.

Yansıtıcı Ruminasyon: Ruminatif düşüncenin daha uyumlu bir biçimi olan yansıtıcı ruminasyon; genellikle içgörü, anlayış veya kişisel gelişim sağlamak amacıyla geçmiş olayları, deneyimleri veya kararları iç gözlemsel bir şekilde derinlemesine düşünmeyi içerir. Depresif ruminasyonun aksine, yansıtıcı ruminasyon daha yapıcı ve amaca yönelik olma eğilimindedir.

Yukarıdakilere ek olarak, ruminasyon düşüncenin içeriğine ve odağına bağlı olarak da farklı türlere ayrılabilir. Bunlardan bazıları şunlardır:

Problem Odaklı Ruminasyon: Belirli bir sorun veya zorluğa yönelik çözümler veya stratejiler bulmaya odaklanmış düşünmeyi ifade eder.

Pişmanlık Odaklı Ruminasyon: Bu tür ruminasyon, pişmanlığa odaklanarak geçmiş kararları veya eylemleri zihinde tekrar tekrar oynatmayı ifade eder. Pişmanlık duygularını ve kaçırılan fırsatlar veya yanlış seçimler üzerinde durmayı içerir.

Hayali Gelecek Ruminasyonu: Gelecekteki olaylar, hedefler veya senaryolar hakkında tekrar tekrar düşünmeyi veya hayal kurmayı, gelecekteki potansiyel sonuçlar hakkında ayrıntılı planlama yapmayı içerir.

Varoluşsal Ruminasyon: Hayatın anlamı, ölümlülük veya varoluşun doğası gibi varoluşsal soruların derinlemesine düşünülmesi, iç gözlem ve felsefi düşünmeyi içerir.

Kişisel Kusur Odaklı Ruminasyon: Bu tür ruminasyon, genellikle özeleştirel düşünceler ve başkalarıyla karşılaştırmaların eşlik ettiği; algılanan kusurlara, zayıflıklara veya yetersizliklere takılıp kalmayı ifade eder.

Somatik Ruminasyon: Bazı bireyler fiziksel semptomlarına veya sağlık durumlarına odaklanan ruminasyona girebilirler. Bu durum aşırı endişe, meşguliyet ve bedensel hislere karşı aşırı tetikte olmayı içerebilir ve bu da refahlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Travma Odaklı Ruminasyon: Bu ruminasyon türü, yaşanan travmatik olaylar hakkında tekrar tekrar düşünmeyi içerir.

Bu noktada iğneyi kendimize çuvaldızı da başkasına batıracak olursak, kendi kendimi kara kara düşünürken yakaladığımda, özellikle araba kullanırken oluyor, Hayali Gelecek Ruminasyonu diye yukarıda bahsettiğim durumda buluyorum kendimi. Eminim, çoğumuz yukarıda kısaca anlattığım durumlardan birinde yakalamıştır kendini...

Yaşadığımız olumsuz olayları düşünerek gelecek için ders çıkarmak ya da geçmiş deneyimlere bakarak problem çözme becerilerimizi geliştirmek bu deneyimleri bir öğrenme ve gelişme aracı olarak kullanmamızı mümkün kılabilir. Fakat ruminasyon bundan biraz daha farklı olarak otomatik ve istemsiz biçimlerde zihnimizde belirir. Tekrar tekrar zihni meşgul ederek kişi tarafından durdurulması güç bir hal gelebilir ve kişinin yaşam kalitesini olumsuz yönde etkiler.

Temelinde, bireylerin geçmişi değerlendirirken objektif bakmaktan uzaklaşarak daha çok olumsuz olay ve sonuçlara odaklanmaları, bu olumsuzlukları kendileriyle ilişkilendirmeleri, genellemeleri ve başarılarını küçümsemeleri gibi dşüne hataları yatar. Bu nedenle kişiiler sorunlarının çözümü ve gelecek konusunda daha karamsar bir hal alarak kendilerine olan güvenlerini ve geleceğe olan inançlarını kaybedebilirler bu da çözümü ulaşmak için gerekli adımları atmayı güçleştirebilir. Özellikle, kişiilerin bu durumu iş hayatına yansıtmaya başlamaları, zaman içerisinde başarsızlığı da tetiklediği ve işini çok iyi yapan insanların bile başarsız olarak atfedildiği durumlara evrilebildiği muhakkaktır.

Özellikle, ruminasyon yaşayan kişiiler, diğer insanlarla daha az ilgilenirler, onların farkında değillerdır Bu, sosyal çevrelerindeki diğer insanlarla iletişimlerinin zayıflamasına ve sosyal izolasyona yol açabilir. Ayrıca, rüminasyon yaşayan insanlar genellikle başkalarına karşı daha az sabırlı ve hoşgörölüdürler. Bu durum, ilişkilerin bozulmasına ve diğer insanlarla olan etkileşimlerin zorlaşmasına neden olabilir. Bu tanımlama tanıdık geliyordur sanırım. Kimimize işyerinden, kimimize yazılı ve görsel medyada okuduğumuz ve/veya izlediğimiz haberlerden...

Rüminasyon ayrıca sosyal kaygı ile de ilişkilidir. Rüminasyon yaşayan insanlar, başkalarının kendileri hakkında ne düşündüğü ve onları nasıl değerlendirdiği konusunda endişelenirler ve bu nedenle sosyal ortamlarda rahat hissetmezler. Bu, sosyal kaygının artmasına ve kişinin kendisini izole etmesine neden olabilir. Ruminasyon, bireyi sadece psikolojik olarak değil aynı zamanda fizyolojik olarak da etkiliyor. Ruminasyon algılarımızı bozuyor ve gerçeği nasıl gördüğümüz üzerinde de rol oynuyor.

Bugünlerde siz de farklı mekanlarda ve zamanda çevrenizdeki insanlara farklı bir gözle bakmayı deneyin. Birçoğunuz, konu içerisinde anlattıklarımın gerçekliğinin farkına varacaktır. Ayrıca, arada bir de kendinizi yoklayın, beynimiz geviş getirmeye başlamış olabilir mi?

Kaynakça;

- *·Melike şura ENTEZ; Ruminasyon Nedir? Ruminasyon Bozukluğu Belirtileri Nelerdir?*
- *·Zeynep YILDAN; Ruminasyon: Bilişsel Aşırı Odaklanma*
- *·Burak Albayrak; Ruminasyon Nedir? Zihinsel Geviş Getirmenin Zararları Nelerdir?*

KİTAP KEYFİ

Aslı SEYHAN ÇAKIR

KÜNYE

Kitap Adı: Ermiş
Yazarı: Halil Cibran
Basım: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları- 19.Basım- 2022
Sayfa: 54
Tür: Felsefe-Düşünce

Bu hafta sizlerle paylaşmak istediğim kitap Halil Cibran tarafından şiirsel bir dille kaleme alınmış Ermiş isimli eser.

Kitap insan olmaya ve yaşama dair birçok felsefi öğüt içeriyor.

Merak ediyorsanız gelin birlikte inceleyelim. Keyifli okumalar dilerim.

Halil Cibran (1883-1931): Lübnan asıllı Amerikalı felsefe yazarı, romancı, mistik şair ve ressam Halil Cibran, ilköğrenimini Beyrut'ta tamamladıktan sonra ailesiyle birlikte Lübnan'dan Boston'a göç etti. 1898'de Lübnan'a dönerek Maruni Kilisesi'ne bağlı Me'hadü'l-Hikme'ye girdi ve burada mükemmel düzeyde Arapça öğrendi.

1903'te Boston'a dönüşünde bir Arap göçmen gazetesi olan el-Muhacir'de deneme türündeki ilk edebi ürünlerini yayımladı. Resim bilgisini geliştirmek amacıyla 1908-1910 yılları arasında Paris'te yaşadı. 1912'de New York kentine yerleşerek, kendini Arapça ve İngilizce edebi denemeler, öyküler yazmaya ve resim yapmaya adanmıştı. Cibran'ın aşk, ölüm, doğa ve yurt özlemi gibi konuları işlediği Arapça ve İngilizce yapıtları büyük bir etki yaratmıştır.

ABD'de ölmesine karşın, vasiyeti üzerine Lübnan'a götürülerek gömüldü.

KİTABIN KONUSU

Kitapta El Mustafa isimli bir ermiş 12 yıl boyunca kaldığı Orphalese adasından kendi yurduna gitmek üzere ayrılma kararı alır ve gemisinin hazırlanmasını bekler. Uzun yıllar kendisine yurt olmuş bu kentten ayrılmadan önce Ada halkı son bir kez bu filozofun bilgi birikiminden yararlanmak ister. Ada halkı sorar Ermiş cevap verir.

Aşk, evlilik, suç, yasalar, iyi-kötü, dostluk, din, ölüm, alma-verme, özgürlük, çalışmak, acı, akıl, zaman gibi hayata ve insanlığa dair birçok farklı konu da sordukları sorulara hoşgörü ve sevgi çerçevesinde şekillenmiş cevaplar alırlar. Son olarak Ermiş veda konuşmasını yapar ve gemisi ile yoluna devam eder.

KİTAPTAN ALINTILAR

“Dün, bugünün anısından ve yarın, bugünün düşündenden başka bir şey değildir.”

“Bu hep böyledir, sevgi kendi derinliğini bilmez ayrılık vakti gelip çatana kadar.”

“İhtiyaçları değişir insanın fakat sevgisi ve sevgisinin ihtiyaçlarının karşılandığını görme arzusu değişmez.”

“Malınızdan mülkünüzden verdiğinizde pek fazla bir şey vermiş sayılmazsınız. Gerçekten vermek kendinden vermektir.”

“Sevinç ve keder; birlikte gelir. Biri sofranızda sizinle otururken, diğeri yatağınızda uyumaktadır.”

Kaynaklar

Yazarın fotoğrafı:

<https://rawayei.com/tr/halil-cibran-kimdir/>

Yazarın hayatı:

<https://www.iskulttur.com.tr/yazarlar/halil-cibran>

Her konunun ayrı 26 başlık halinde ele alındığı eser hayata dair kısa nasihatler içeriyor. Düşündürücü ve geliştirici bir eser. Özellikle de genç yaş grubunda okunması verdiği öğütleri değerlendirme konusunda daha faydalı olacaktır.

Anlatım dili şiirsel olduğundan, düz yazıya çevrilirken kurulan devrik cümleler biraz cümle anlamını belirsizleştiriyor. Bu durum bazen bir cümleyi tekrar okumayı gerekli kılıyor. Eser çok kısa olmakla birlikte yavaş ve anlayarak okunmalı.

Benim ilk okuduğum Halil Cibran eseri idi. Şahsen benim kendi düşünce sistemimde yazara katılmadığım bazı konular olsa da -özellikle suç ve ceza konularına yaklaşımı bana doğru gelmedi- genel çerçevede hayata yönelik bir rehber ve öğreti olarak değerlendirilebilecek faydalı bir eser. Tavsiye ederim.

“Çünkü aşk taçlandırdığı gibi çarpmıha da gerer sizi. Hem besler, büyütür hem de budar sizi.”

“Ama yükleyemezsiniz pişmanlığı masumların yüreğine, suçlularinkinden de kaldıramazsınız. O çağrılmadan çalacaktır kapıları geceleri, insanlar uyanıp kendilerine baksın diye.”

“Bir zorba özgür ve gururlu olanlara nasıl hükmedebilir, eğer onların kendi özgürlüklerinde bir zorbalık, kendi gururlarında bir utanç yoksa?”